

ADVIESNOTA voor burgemeester en wethouders

Openbare besluitenlijst

Zaaknummer: 21024-2024

Medewerker	:	Sander Bonhof
Team	:	BOR
Datum	:	18 juni 2024
Portefeuillehouder	:	wethouder M. Blind

<p>BIJLAGEN:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Collegebesluit verkeerssituatie Langstraat 21 januari 2024; 2. Adviesrapport Goudappel inclusief addendum; 3. Reactienota Langstraat inclusief verbeelding toekomstige situatie; 4. Persbericht Langstraat;
<p>AFSTEMMING MET</p> <p>☒ Economie, Vrijtijdseconomie en Cultuur</p> <p>☒ APV/Bijzondere wetten</p>
<p>☒ Openbaar</p> <p>☐ Vertrouwelijk</p>
<p>ONDERWERP</p> <p>Verkeerssituatie Langstraat</p>

BESLUIT burgemeester en wethouders

1. Kennis te nemen van de ingediende reacties op het collegebesluit verkeerssituatie Langstraat 21 januari 2024;
2. In lijn met het advies van Goudappel (verwoord in een addendum) en BRDG een verkeersbesluit te nemen voor het aanwijzen van de Langstraat als (winkel)erf;
3. In gesprek te gaan met de exploitant van Het Praothuus over de naleving van het geldende verkeersbesluit voor de afsluiting van een gedeelte van de Langstraat gedurende de weekenden;
4. In nauwe samenwerking met ondernemers richtlijnen op te stellen voor uitstallingen die breed toepasbaar zijn;
5. Op het moment van het opnieuw verstrekken van terrasvergunningen en exploitatievergunningen in de voorwaarden extra aandacht te schenken aan de benodigde vrije ruimte voor verkeer;
6. In aansluiting met het collegebesluit van 21 januari 2024 door te gaan met de verkenning om grondaankoop te doen voor eventuele realisatie van extra parkeerruimte;
7. Structureel extra capaciteit vrij te maken voor handhaving door in 2025 een extra bedrag aan te vragen in de Kadernota 2026;
8. Een jaar na effectieve uitvoering de verkeersmaatregel zowel subjectief als objectief te evalueren;
9. Ten behoeve van de reconstructie van de entrees van de Langstraat een investeringsbedrag beschikbaar stellen van € 30.000,-;
10. De financiële consequenties verwerken in de 2e berap 2024;

SAMENVATTING

De Langstraat is het centrale winkelgebied van de kern Wijhe. Veiligheid en bereikbaarheid van deze straat, ook met blik op de toekomst is belangrijk voor zowel inwoners, bezoekers en ondernemers van het centrum. Na gesprekken met enkele inwoners die in de omgeving van de Langstraat wonen is geconstateerd dat er verkeersonveiligheid ervaren wordt door voetgangers en mindervaliden in de straat. Ondernemers onderschrijven dit gevoel, maar benadrukken tevens de gewenste bereikbaarheid van de winkels voor alle type verkeersbewegingen. Daarnaast komen er door woningbouwontwikkelingen steeds meer woningen in het centrum van Wijhe. Dit leidt in de toekomst tot meer verkeersdruk en parkeerdruk. Om de Langstraat voor te bereiden op de aankomende uitdagingen is in opdracht van de gemeente een verkeersonderzoek uitgevoerd door Goudappel. Op grond daarvan heeft het college op 21 januari 2024 een voornemen uitgesproken voor onder meer het omdraaien van de rijrichtingen. Deze verkeersmaatregel is destijds geadviseerd door Goudappel als één van de maatregelscenario's. Eenieder is in de gelegenheid gesteld om een reactie in te dienen. Daarnaast is een informatieavond georganiseerd op 17 april 2024. In totaal hebben we 27 reacties ontvangen op het uitgesproken voornemen.

De reacties hebben geleid tot een aanpassing van het uitgesproken voornemen. Uit de reacties blijkt dat er veel draagvlak bestaat om de Langstraat aan te wijzen als (winkel)erf. Deze oplossing werd ook voorgesteld in het BRDG-rapport wat eerder door ondernemers en de gemeente is laten opstellen. Het rapport van Goudappel laat zien dat er feitelijk geen probleem is in de Langstraat als er enkel afgegaan wordt op het verkeerskundig oordeel over de cijfers. Er heerst echter wel een gevoel van verkeersonveiligheid. Een (winkel)erfconstructie kan bijdragen aan een veiliger gevoel. Er is op dit moment te weinig draagvlak voor het omdraaien van de rijrichtingen. Adviesbureau Goudappel heeft het aanwijzen van de Langstraat als (winkel)erf aanvullend getoetst met een positief resultaat.

Daarnaast wordt voor de korte en middellange termijn besloten om op het moment van het opnieuw verstrekken van terras- en exploitatievergunningen in de voorwaarden extra aandacht te schenken aan de benodigde vrije ruimte voor verkeer. In nauwe samenwerking met ondernemers dienen daarnaast richtlijnen te worden opgesteld voor uitstallingen die breed toepasbaar zijn. In de vergunningen en de APV zijn momenteel geen duidelijke kaders vastgesteld voor uitstallingen en terrassen. Hierdoor kan het voorkomen dat de minimale breedte van de straat niet altijd gewaarborgd is. Dit speelt een rol in het veiligheidsgevoel, maar ook bij de doorgang van hulpdiensten. De op te stellen richtlijnen worden verankerd in een gemeentelijke beleidsregel.

Om de verkeerscirculatie in en rondom de Langstraat goed te laten functioneren, is het extra van belang dat iedere weggebruiker zich aan de verkeersregels houdt. In de reacties op het uitgesproken voornemen en tijdens de informatieavond is een duidelijke oproep gedaan voor meer handhaving op straat. Het gaat daarbij vooral om handhaving op verkeersgedrag. Dit geldt voor alle centrumgebieden in onze gemeente. Besloten wordt om in het jaar 2025 voor de kadernota 2026 een structureel extra bedrag voor handhaving aan te vragen. Bij toekenning is meer ruimte beschikbaar voor handhaving op verkeersgedrag in de centrumgebieden.

INLEIDING

Uit gesprekken met enkele inwoners is gebleken dat in de Langstraat verkeersonveiligheid als gevolg van verkeersdruk wordt ervaren door voetgangers. Ondernemers erkennen dit, maar benadrukken het belang van de bereikbaarheid van de Langstraat voor alle type verkeersdeelnemers. Toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen zetten de verkeersveiligheid en parkeerdruk in de Langstraat mogelijk verder onder druk. Dit als gevolg van mogelijk realiseren van meer woningen in gedeeltes van (winkel)panelen, waarbij het gaat om woningen op de verdieping of aan de achterzijde. De eerste tien meter van de benedenverdieping dient overigens altijd winkel- of horecaruimte te blijven. Dit is passend in de bestuurlijke focus op wonen en passend in de beleidsregels van provincie om het realiseren van meer woningen onder voorwaarden mogelijk te maken. Hiernaast is het belangrijk om de functie van de Langstraat als centrale winkelstraat van Wijhe te bewaken. Een woongemeente heeft immers goede voorzieningen nodig. De lange termijnvisie over centra van onze gemeente zijn gemaakt in het BRDG rapport. Dit rapport wordt vertaald in de detailhandelsvisie. Deze visie is een bouwsteen van de omgevingsvisie en de omgevingsplannen.

Gezien de vragen die er nu leven bij inwoners en ondernemers rondom het centrum van Wijhe is nu al een duidelijke verkeerskundige en mobiliteitsoplossing voor de korte en middellange termijn nodig. Deze verkeerskundige oplossing is één van de bouwstenen in de omgevingsvisie en omgevingsplannen voor de kern Wijhe.

Om de Langstraat voor te bereiden op de middellange termijn heeft adviesbureau Goudappel in opdracht van de gemeente een onderzoek uitgevoerd naar de huidige en toekomstige verkeerssituatie in en rondom de Langstraat. Als input voor het onderzoek van Goudappel zijn bekende ruimtelijke initiatieven die spelen meegenomen. Goudappel heeft meerdere maatregelscenario's opgesteld en getoetst op voor- en nadelen. In haar advies heeft Goudappel geadviseerd om onder meer de rijrichtingen op de Langstraat om te draaien (scenario 1 en 2). Op basis van dit onderzoek heeft het college op 21 januari 2024 in lijn met dit advies een voornemen uitgesproken om de rijrichtingen in de Langstraat om te draaien. Eenieder is in de gelegenheid gesteld om een reactie in te dienen tegen het voornemen. In totaal zijn 27 reacties ingediend. Daarnaast is op 17 april 2024 een informatieavond georganiseerd voor zowel bewoners als ondernemers in het centrum van Wijhe.

Om specifiek inzicht te verkrijgen wat er nodig zou zijn om de functie van winkelgebied in het centrum van Wijhe te behouden is er op een eerder moment op verzoek van de ondernemers en de gemeente een onderzoek in bredere zin uitgevoerd door BRDG. Dit onderzoek heeft geleid tot een rapportage met een aantal handvatten. Door een ambtelijke omissie heeft Goudappel de resultaten van dit onderzoek van BRDG in eerste instantie niet ontvangen. Als gevolg van de ingediende reacties en de gestelde vragen op de informatieavond blijkt er groot draagvlak te zijn voor één van de genoemde maatregelen in het BRDG-rapport. Op verzoek heeft Goudappel deze maatregelen alsnog getoetst en verwoord in een aanvullend rapport. Hieruit blijkt dat het aanwijzen van de Langstraat als (winkel)erf een geschikte maatregel is. Het uitgangspunt 'auto te gast' past bij de conclusies uit het eerdere onderzoek van Goudappel.

Uit het onderzoek is tevens gebleken dat sommige bezoekers zich onveilig voelen om zich te bewegen in de straat. Dit komt omdat bepaalde stukken versmald zijn door reclame uitstallingen en/of terrasmeubilair. Regels met betrekking tot uitstallingen zijn opgenomen in de APV. Hierin wordt gesproken over de term 'hinderlijk'. Dit is mogelijk te vrijblijvend en laat ruimte voor interpretatie. In nauwe samenwerking met ondernemers dienen dan ook richtlijnen te worden opgesteld voor uitstallingen die breed toepasbaar zijn. De op te stellen richtlijnen worden verankerd in een gemeentelijke beleidsregel. De voorwaarden voor terrassen zijn momenteel opgenomen in de terras- en exploitatievergunningen. De meeste vergunningen kennen een periode van vijf jaar. Het is de intentie om vervolgens vergunningen voor onbepaalde tijd af te geven. Op dat moment kunnen extra voorschriften worden opgenomen over terrassen. Op dit moment is enkel de oppervlakte vergund. Voorgesteld wordt om bij het opnieuw verstrekken van afgegeven vergunningen duidelijke voorwaarden te stellen in relatie tot de rijbaanbreedte van de Langstraat.

Uit de ontvangen reacties en de gegeven reacties tijdens de informatieavond wordt ten slotte een oproep gedaan voor meer handhaving. Bij toekenning is meer ruimte beschikbaar om de verkeersveiligheid in de centrumgebieden te waarborgen.

BEOOGD RESULTAAT

Verkeersplan voor korte en middellange termijn Centrumgebied Wijhe (omgeving Langstraat) met als subdoelen:

1. Het verminderen van sluipverkeer in de Langstraat, maar het behouden van bestemmingsverkeer
2. Het behouden van voldoende parkeerplek voor bezoekers van winkels en om nieuwe woningen realiseerbaar te maken.
3. Het verhogen van een veilig gevoel voor voetgangers, in het bijzonder kwetsbare bezoekers.
4. Het behouden van het centrumgevoel van de Langstraat, ook met oog op de toekomst.
5. De Langstraat bereikbaar te houden voor gemotoriseerd verkeer, zodat winkels en horeca bereikbaar blijven voor bezoekers en bevoorrading, zodat het centrum levendig blijft.

KADER

Beleidsregels parkeren
Verkeersvisie
Detailhandelsvisie
Structuurvisie
Woonvisie 2022-2025

ARGUMENTEN

Aanwijzen Langstraat Wijhe als (winkel)erf

Om het sluipverkeer in de Langstraat te verminderen om het gevoel van veiligheid voor voetgangers te verbeteren, heeft het college op 21 januari 2024 (op advies van Goudappel) het voornemen uitgesproken om de rijrichtingen in de straat om te draaien (scenario 1 en 2). Uit de reacties en tijdens de informatieavond is gebleken dat veel bewoners en ondernemers vrezen voor verplaatsing van de ervaren problematiek. Er blijkt op dit moment veel meer draagvlak te zijn voor een andere maatregel, namelijk het aanwijzen van de Langstraat Wijhe als (winkel)erf. Deze maatregel is ook passend bij de resultaten van het eerdergenoemde BRDG rapport. Vanwege een ambtelijke omissie heeft adviesbureau Goudappel de voorgestelde maatregelen genoemd in het BRDG rapport in eerste instantie niet getoetst. Op grond van alle ontvangen reacties is Goudappel gevraagd om alsnog deze maatregelen te toetsen. Hieruit blijkt dat verkeerskundig en ruimtelijk positieve resultaten te verwachten zijn door de Langstraat aan te wijzen als (winkel)erf. Het principe 'auto te gast' past bij de conclusies uit het onderzoek.

De erfconstructie in de Langstraat betekent concreet de volgende verkeersregulering:

- De maximale snelheid voor alle bestuurders is 15 kilometer per uur. Dit geldt dus ook voor fietsen en bromfietsen.
- Een (winkel)erf kent een sterke verblijfsfunctie. Mensen lopen en ontmoeten elkaar hier. Men mag de volledige wegbreedte van het erf gebruiken. Andere verkeersdeelnemers zoals (brom)fietsers en automobilisten zijn welkom, maar ze zijn wel te gast.
- Motorvoertuigen mogen alleen geparkeerd worden op de daarvoor aangewezen plaatsen.

Om de bijzondere regulering op de Langstraat extra te benadrukken, wordt zowel aan de noordzijde als aan de zuidzijde van de Langstraat een zogeheten poortconstructie ingericht. De aansluitingen van de Langstraat op de Molenbelt en op de Nieuwendijk worden ingericht als inritconstructies. Bovendien worden verkeersborden geplaatst om aan te duiden dat het een (winkel)erf betreft. Bestuurders die een inritconstructie benaderen of verlaten moeten voorrang geven aan alle overige bestuurders. De afbeelding hieronder visualiseert een dergelijke poort. De visualisatie is geprojecteerd op het huidige kruispunt van de Langstraat met de Nieuwendijk.

Het uitgesproken voornemen voor het omdraaien van de rijrichtingen op de Langstraat wordt daardoor voor nu ingetrokken. Het voornemen wordt overigens niet terzijde geschoven. Na het aanwijzen van de Langstraat als (winkel)erf volgt een periode van monitoring. Een jaar na uitvoering wordt de verkeersmaatregel geëvalueerd. Daarbij worden de resultaten zowel subjectief als objectief in beeld gebracht. Deze evaluatie vindt plaats in het voorjaar van 2026. Ondernemers, bewoners en bezoekers van het centrum worden betrokken bij de evaluatie. Als blijkt dat de voorgestelde maatregelen niet voldoende effect resulteren, kunnen alsnog extra maatregelscenario's die genoemd zijn in het rapport van Goudappel overwogen worden.

Langstraat afgesloten tijdens terrasseizoen op bepaalde dagen en tijden

Vanaf het jaar 2008 wordt een gedeelte van de Langstraat, tussen de aansluitingen met de Kerkstraat en de Torenstraat, jaarlijks afgesloten in de periode van 15 mei tot en met 31 oktober vanaf zaterdag 17.00 uur tot en met de zondagen 23.59 uur. Deze afsluiting is van toepassing voor gemotoriseerd verkeer. Na het uitvoeren van een proef in het jaar 2008 is deze jaarlijkse afsluiting definitief geworden door het nemen van een verkeersbesluit. Dit verkeersbesluit is door het college genomen op 28 oktober 2009.

Door enkel de Langstraat af te sluiten op zaterdagavonden en op zondag en enkel tussen de Kerkstraat en de Torenstraat, zijn verkeerskundig de mogelijke negatieve gevolgen zeer beperkt. De afsluiting vindt

namelijk plaats buiten de reguliere winkeltijden en slechts op een beperkt gedeelte van de weg. De bereikbaarheid van de diverse adressen blijft daarbij gewaarborgd. Op het afgesloten gedeelte van de weg zijn bovendien geen parkeervakken gesitueerd. De afsluiting wordt, in afstemming met de gemeente, zelf geplaatst door ondernemers van 'het Praothuus'. Het is van belang dat deze afsluiting enkel voor gemotoriseerd verkeer van toepassing is.

We hebben geconstateerd dat de afsluiting niet altijd wordt geëffectueerd in deze periode, dat leidt tot onduidelijkheid voor alle weggebruikers. Conform het verkeersbesluit dient daarnaast de berijdbaarheid voor fietsers en voetgangers altijd gewaarborgd te blijven. De gemeente zal dan ook in gesprek treden met de ondernemers om de herkenbaarheid en een juiste uitvoering van de verkeersmaatregel te waarborgen.

Situatie omtrent uitstallingen en terrassen

Bepaalde stukken van de Langstraat zijn versmald door reclame uitstallingen en terrasmeubilair. In de smalle stukken kan de situatie voor voetgangers onoverzichtelijk, eng en in sommige gevallen onveilig worden.

De huidige regels ten aanzien van uitstallingen en terrassen zijn daarom in de afgelopen periode nader in beeld gebracht. Hieruit blijkt dat in de APV is opgenomen dat eventuele uitstallingen geen hinder mogen veroorzaken. Dit laat ruimte voor interpretatie en is daarmee mogelijk te vrijblijvend. In nauwe samenwerking met ondernemers dienen dan ook richtlijnen te worden opgesteld voor uitstallingen die breed toepasbaar zijn. De benodigde aanpassingen worden opgenomen in de APV en/of de detailhandelsvisie.

De voorwaarden voor terrassen zijn omschreven in de terras- en exploitatievergunningen. Deze vergunningen zijn voor een bepaalde periode afgegeven, in de meeste gevallen voor vijf jaar. De intentie is om bij nieuwe vergunningen deze voor onbepaalde tijd af te geven. Op het moment van het (opnieuw) verstrekken van vergunningen wensen we extra voorschriften op te nemen voor de terrassen. Op dit moment is enkel de oppervlakte vergund. Er is daarmee geen directe relatie omschreven met de minimaal benodigde breedte van de rijbaan van de Langstraat, terwijl deze er indirect uiteraard wel is.

Het is wenselijk om zowel bij uitstallingen als bij terrassen een voorwaarde op te nemen voor de minimale rijbaanbreedte van de Langstraat om zo de bereikbaarheid en verkeersveiligheid beter te waarborgen. Het is daarbij overigens niet de intentie om de reeds vergunde terrassen te verkleinen. Het biedt wel helderheid in het benodigde en gewenste gebruik van de openbare ruimte.

Doorgaan met verkenning grondaankoop te doen voor eventuele realisatie van extra parkeerruimte

Nieuwe woningen bouwen in de kernen is een belangrijke ambitie voor de gemeente. In dit kader worden oude winkelpanden ook gedeeltelijk verbouwd tot woningen. Dit zorgt voor meer parkeerdruk in het centrum. Uit het onderzoek van Goudappel is namelijk gebleken dat de restcapaciteit van parkeerplaatsen beperkt is.

Het college heeft daarom op 21 januari 2024 al besloten om te starten met een verkenning voor mogelijke extra parkeerruimte in het centrum. Deze verkenning is momenteel gaande. Ten opzichte van het reeds genomen besluit van 21 januari 2024 is momenteel geen extra informatie beschikbaar. Het college gaat dan ook door met de verkenning voor extra parkeerruimte.

Voor de korte en middellange termijn is er geen sprake van een acuut verkeersveiligheidsprobleem in relatie tot de huidige locatie van parkeerplaatsen in de Langstraat. Gezien het vraagstuk met betrekking tot parkeren wat momenteel op strategisch niveau speelt, adviseren wij het college om nu niets te veranderen aan de huidige parkeergelegenheid op de Langstraat. De mogelijkheden voor de ontwikkelingen van extra parkeercapaciteit in het centrum worden namelijk momenteel onderzocht.

Extra capaciteit voor handhaving in de gemeente

Een groot aandeel van de reacties heeft een direct of indirect draagvlak met handhaving. Op de Langstraat spelen vele verschillende belangen op een beperkt stukje openbare ruimte. Naast het vraagstuk van de Langstraat, ontvangen we op verkeersgebied een bredere oproep voor meer handhaving. Om de naleving en daarmee de effectiviteit van de verkeersmaatregelen te verbeteren, is het zaak om meer ruimte

beschikbaar te maken voor handhaving. Daarbij mag uiteraard het menselijk aspect van verkeersgedrag niet worden vergeten. Het handhavingsvraagstuk doet zich voor op onder meer de volgende punten:

- Parkeren
- Tegen de rijrichting rijden
- Snelheid, ook van (brom)fietsers
- Verkeersgedrag in het algemeen

Deze problematiek doet zich dus ook voor in andere centrumgebieden, zoals in Olst. Het college besluit dan ook om in 2025 ten tijde van het vaststellen van de Kadernota 2026 extra budget voor te stellen voor de inzet van handhaving op verkeersgedrag in de centrumgebieden.

DRAAGVLAK

Op basis van de ingediende reacties en de reacties die geuit zijn op de informatieavond, blijkt er vooralsnog geen draagvlak te zijn voor het omdraaien van de rijrichtingen op de Langstraat. In relatief veel reacties wordt gevreesd voor negatieve effecten, zoals verdrijving van verkeer naar andere straten en een verslechterde bereikbaarheid van de Langstraat.

Tijdens de informatieavond kwam de verkeersmaatregel (winkel)erf aan de orde. Tijdens die avond en uit de ingediende reacties blijkt dat er veel draagvlak is voor een inrichting van de Langstraat als (winkel)erf. Ook in het BRDG-rapport komt deze oplossing naar voren. Voetgangers mogen de weg over de gehele breedte gebruiken, gemotoriseerd verkeer is te gast. Dit is passend bij de huidige inrichting van de weg.

DUURZAAMHEID

n.v.t.

RISICO'S (financieel/juridisch)

De inrichting van een (winkel)erf dient gecombineerd te worden met realisatie van inritconstructies. Dit vraagt een infrastructurele aanpassing met daarbij de nodige kosten. Tevens dient voor de inzet van extra handhaving ten tijde van behandeling van de Kadernota 2026 extra budget te worden vrijgemaakt.

Het aanwijzen van de Langstraat als (winkel)erf vraagt een verkeersbesluit op grond van de Wegenverkeerswet 1994. Belanghebbenden kunnen tegen de verkeersmaatregel bezwaar en beroep instellen.

FINANCIËLE CONSEQUENTIES

Voor de infrastructurele aanpassing en de extra inzet op handhaving dient (extra) budget te worden vrijgemaakt. De investering van de infrastructurele aanpassing kan gedekt worden uit de geraamde kapitaallasten van de geplande investeringen. Voortschrijdend inzicht en prioritering heeft als financieel effect dat de kosten van enkele geplande investeringen (nog) niet doorgaan en de ruimte die daardoor in de begroting ontstaat kan worden ingezet voor de dekking van deze investering. De infrastructurele aanpassing kent met een afschrijving in 15 jaar een jaarlijkse kapitaallast van € 2.450,-. Dit is inclusief rente, maar exclusief subsidie. Voor de infrastructurele aanpassing is, onder voorbehoud van het verkeersbesluit, namelijk subsidie aangevraagd bij de provincie Overijssel. De subsidie betreft 25% van het totaalbudget, een eigen bijdrage van 75% is daardoor noodzakelijk. De subsidie wordt bij toekenning in mindering gebracht op de investering.

De capaciteit voor handhaving is een afweging die integraal wordt afgewogen bij de kadernota 2026.

AANPAK/UITVOERING

Na vaststelling van het collegebesluit wordt het verkeersbesluit voorbereid voor het aanwijzen van de Langstraat als (winkel)erf. Na de bezwaartermijn wordt gestart met de noodzakelijke voorbereidingen voor realisatie. Het streven is om de verkeersmaatregel uit te voeren in het najaar.

Bij het vrijkomen van het extra budget voor handhaving wordt in overleg met de coördinator van de handhavers een nieuw plan van inzet gemaakt.

De evaluatie van de verkeersmaatregel vindt plaats in het voorjaar 2026. Ondernemers, bewoners en bezoekers van het centrum worden daarbij betrokken.